

НАПРЯМ 2. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

СЕКЦІЯ 6. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ІСТОРІЇ. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО ТА СВІТОВОГО МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-504-7-25>

ПСИХОФІЗИЧНА ПРИРОДА СЦЕНІЧНОГО СПІВУ В ЖАНРІ «МЮЗИКЛ»

Архіпова Наталя Євгеніївна

*старший викладач кафедри музичного мистецтва та звукорежисури
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

У сценічному мистецтві мюзиклу спів не є лише вокальним компонентом – він стає органічною складовою драматичної дії, засобом акторської виразності, носієм характеру та психологічної складової персонажу. Психофізична природа сценічного співу проявляється в тісному взаємозв'язку внутрішнього психоемоційного стану актора, його мислення, уяви, фізичних дій та голосового вираження.

У порівнянні з академічним співом, де головна увага зосереджена на вокально-виконавській техніці, сценічний спів актора музичного театру передбачає рівнозначну інтеграцію вокального виконання з використанням специфічної вокальної техніки, психологічного проживання образу через акторську майстерність та сценічної пластики, що відповідає музичній та драматургічній стилістиці твору. Тілесна дія, як частина акторської виразності, має гармонійно поєднуватися з вокалом і відповідати вимогам художнього цілого. Усі ці елементи повинні бути синхронізовані з музичним матеріалом, у якому зміни темпу, ритму та інтонаційної динаміки репрезентують не лише композиторське рішення, а й психологічний розвиток персонажа згідно з драматургією твору.

Психофізика сценічного співу особливо проявляється в умовах складних ролей, де вокальний матеріал поєднаний із високим емоційним і тілесним навантаженням. Так, образ Ельфаби у мюзиклі «Wicked» (музика С. Шварца) вимагає від виконавиці не лише віртуозного володіння вокалом у широкому діапазоні та драматичним забарвленням голосу, але й здатності транслювати глибокі внутрішні переживання – ізольованість героїні від суспільства, протест, любов, гнів. У фіналі

першого акту («Defying Gravity») акторка має продемонструвати високий технічний рівень вокальної майстерності на фоні активної сценічної дії, що включає підйом у повітрі, незручні положення тіла та різку зміну емоційних станів.

Іншим прикладом є роль Джаверта у мюзиклі «Les Misérables» (музика К. Шёнберга), де актор має втілити образ одержимого ідеєю правосуддя персонажу, використовуючи сувору, майже монотонну вокальну лінію як інструмент психологічного портрету. Арія «Stars» – не просто вокальна композиція, а драматичне зізнання, внутрішній монолог, що вимагає максимальної концентрації уваги, зібраності, контролю дихання та інтенсивності внутрішньої напруги.

Ці приклади, як і багато інших, свідчать про те, що сценічний спів у мюзиклі є актом психофізичного перевтілення, в якому голос є продовженням переживань персонажу та його тілесної дії. Для досягнення такого рівня інтеграції необхідна цілеспрямована підготовка: вокальний тренінг поєднується з розвитком внутрішньої дії, уваги, темпоритму, вмінням імпровізувати в межах режисерського задуму.

У контексті навчання акторів музичного театру дисципліна «Сценічний спів» повинна будуватися на основі міждисциплінарного підходу, що охоплює вокальну техніку, акторську майстерність і тілесну виразність. Особливу увагу слід приділяти психофізичним вправам, що готують студента до повного включення в сценічну дію без втрати контролю над вокально-технічним аспектом виконання. Психофізична природа сценічного співу вимагає нового розуміння підготовки сучасного актора мюзиклу як універсального виконавця, здатного поєднувати емоційне перевтілення, тілесну дію та музичну драматургію в єдиному художньому акті.

Література:

1. Gordon R. The Purpose of Playing: Modern Acting Theories in Perspective. Ann Arbor: University of Michigan Press, 2006.
2. Wollman E.L. The Theater Will Rock: A History of the Rock Musical, from Hair to Hedwig. University of Michigan Press, 2006.
3. Zazzali P. Acting in the Academy: The History of Professional Actor Training in US Higher Education. Routledge, 2016.